Írta: Adminisztrátor
2015. február 21. szombat -

Budapest, 2015. február 21. - **Az idei emlékév jó alkalom arra, hogy helyére kerüljön a hazai köztudatban, mi történt azzal a mintegy 700 ezer, a második világháború végén vagy után a Szovjetunióba deportált honfitársunkkal, akik közül háromszázezer sosem tért vissza** - mondta a kommunizmus áldozatainak szerdai emléknapja előtt az MTI-nek Schmidt Mária történész, a Terror Háza Múzeum főigazgatója.

Az emléknapra szervezett - az intézmény fiatal munkatársai által a múzeumban tartott - rendhagyó történelemórákra már mintegy másfélezer diák jelentkezett, de sokakat várnak az aznapi emlékünnepségre is. Szeretnék, ha minél többen elmennének és elhelyeznének egy mécsest az áldozatok emlékére.

"Fontos, hogy a kommunizmus áldozataira emlékezzen a magyar társadalom, hiszen 1945 a magyar történelem igen tragikus esztendeje volt, amikor egy új, majdnem fél évszázadig tartó megszállás vette kezdetét. A berendezkedő új megszállók pedig az embereket szabad prédának tekintve százezreket deportáltak a győzteseknél végzendő rabszolgamunkára" - fogalmazott Schmidt Mária.

Hozzátette: erről a 700 ezer modern kori rabszolgáról, akik között voltak hadifoglyok, politikailag veszélyesnek tartottak és találomra összeszedett polgártársaink is, még nagyon keveset tud a magyar társadalom. Kiemelte: a megszállóknak a társadalom megfélemlítését célzó brutális magatartását - benne több százezer nő megbecstelenítését - az indokolta, hogy "pontosan megtanulja a magyar társadalom a legapróbb falvaktól a fővárosig, hogy ki az új úr a házban és mire számíthat".

Schmidt Mária emlékeztetett: 1944 végén már megszülettek azok a döntések, amelyek a tömeges deportálást lehetővé tették. A kvótaszemléletű szovjet gondolkodás alapján a Budapest ostrománál elfogott németekkel együtt is 40 ezernél kisebb hadifogolytömeget mintegy százezer magyar polgári lakossal pótolták ki, hogy kitöltsék a 130 ezres hivatalos létszámot.

"A Vörös Hadsereg nem felszabadítani akarta Magyarországot, hanem elfoglalni" – mondta. A történész hozzátette: szintén kvótarendszerrel rendelték el a német nemzetiségűek kényszermunkára szállítását, majd jöttek a találomra összegyűjtött "málenkij robotosok", akikkel legtöbbször nem két-három napos kényszermunkát végeztettek saját lakókörzetükben, hanem szovjet gyűjtő-, majd koncentrációs táborokba, onnan a Gulag táboraiba kerültek több éves, esetleg évtizedes rabszolgamunkára.

A témában keletkezett irattömeg viszonylag jól feldolgozott, de amivel még tartozunk, az az, hogy feldolgozzuk a visszaemlékezéseket, és nevet adjunk a lehető legtöbb áldozatnak - hangsúlyozta Schmidt Mária. A Terror Háza Múzeum főigazgatója úgy fogalmazott: tudjuk, hogy mi történt, de még nem tudatosult bennünk, milyen súlyos következményei voltak ennek a hatalmas embervesztességnek és ennek a tömeges megfélemlítésnek, amit nemzetünk elszenvedett. Sokan vannak még ma is, akik elzárkóznak ezektől a történetektől, hiszen az egykori túlélők nem merték megosztani emlékeiket és megfélemlített családjaik is hosszú időn keresztül kerülték ezt a témát.

Ezek a görcsök csak nagyon lassan oldódnak – tette hozzá. A főigazgató elmondta: "a Terror Háza Múzeum irányításával megvalósult Emlékpont projektünknek az volt a célja, hogy középiskolások kérdezzék meg a környezetükben, családjukban élő kortanúkat a második világháborúban és az utána történtekről. Ezzel kettős eredményre törekedtünk: egyrészt a generációk közötti párbeszéd fontosságára irányítottuk rá a figyelmet, másrészt tudatosítani

akartuk a fiatalokkal, milyen nagy érték, hogy békében, nyugalomban és szabadon élhetünk".
Schmidt Mária kiemelte: "sok még a tennivalónk, mert a magyar társadalom még nem dolgozta fel, milyen pótolhatatlan veszteséget okozott ez a tragédia nemzetünk számára. Remélem, hogy ebben ez az emlékév áttörést fog hozni". A főigazgató szerint noha az évtizedes tiltás után ma már szabadon beszélhetünk az akkor történtekről, máig nem sikerült a hetven évvel ezelőtti események felé fordítani a közfigyelmet.
Az emlékévvel kapcsolatos terveikről elmondta: hétfőn ül össze az emberi erőforrások minisztere által összehívott emlékbizottság, így akkor ismerhetik meg, milyen programokat, oktatási segédanyagokat készíthetnek el az emlékévhez kapcsolódva. Utóbbiak kapcsán Schmidt Mária arról beszélt: már az általános iskola hetedik, nyolcadik osztályának, illetve a középiskolák tananyagaiba is be lehet és be is kell emelni ezt a témát.
"Az is ennek az emlékévnek az egyik fontos feladata lehet, hogy minél több áldozatnak nevet adjunk" - fogalmazott az MTI-nek a főigazgató, utalva arra: nemzeti közösségünk kötelessége mindent megtenni azért, hogy mindenki megtudhassa, hol alussza örök álmát hozzátartozója.